

**PASTORALĂ
LA PRAZNICUL ÎNVIERII DOMNULUI 2018**

† IOAN CASIAN

din mila lui Dumnezeu

Episcop al Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei

*Iubitului cler și dreptslăvitorilor creștini,
pace și bucurie de la Hristos Domnul Cel Înviat,
iar de la noi arhierească binecuvântare.*

*„Dar celor câți L-au primit, care cred întru numele Lui,
le-a dat putere să devină fii ai lui Dumnezeu, cei ce nu din sânge,
nici din voie trupească, nici din vrere bărbătească,
ci de la Dumnezeu s-au născut.”*

(Ioan 1, 12 - 13)

***Preacuvioși și Preacucernici Părinți,
Iubiți credincioși și credincioase,***

Hristos a înviat!

Ne găsim la Praznicul bucuriei și luminii, la Sărbătoarea sărbătorilor. Biserica Ortodoxă prăznuiește biruința asupra păcatului și morții a Celui care este *“începutul, întâiul născut din morți, ca să fie El cel dintâi întru toate.”* (Coloseni 1, 18)

*“Prăznuim omorârea morții, sfărâmarea iadului și începătura altei vieți, veșnice; și săltând, lăudăm pe Pricinuitorul, Cel Unul binecuvântat, Dumnezeuul părinților noștri și preaslăvit”*¹ exclamă unul din troparele canonului Învierii.

De ce această bucurie triumfătoare și eliberatoare?

Scriptura ne vorbește despre crearea omului *după chipul și asemănarea lui Dumnezeu*.² Persoana umană trebuia să fie reflectarea Celui nevăzut și necuprins în creația ctitorită de El. Fiecare om era destinat să contemple în celălalt bucuria chipului lui Dumnezeu și frumusețea faptelor în drumul către asemănare. Dar profunda armonie și unitate a acestei prime temeluirii se va năruir prin ispita celui rău și neascultarea cuvântului lui Dumnezeu care vor aduce frica, rușinea³ și, în cele din urmă, moartea. Unitatea profundă a ipostasurilor omenești se va rupe și părerea proprie, mândria, lupta pentru supraviețuire și celelalte vor deveni cotidianul omului. Sfânta Scriptură prezintă în istoria sa această ambivalență a creatului - frumusețea intrinsecă a ei ca reflectare a purtării de grijă a lui Dumnezeu dar și neorânduiala ei datorită păcatului.

Deci ce înseamnă pentru noi, creștinii ortodocși, și pentru întreaga Biserică noaptea Sfințelor Paști?

Salutul nostru *Hristos a înviat!* deja anunță în mod sintetic vestea cea bună a unei lumi noi, a unei lumi mai bune, în deplină comuniune cu Dumnezeu. În noaptea luminoasă a Învierii este alungată tristețea morții și a îndepărtării de Dumnezeu pentru că *“Hristos cel înviat dăruiește cu cele două mâini ale Sale biruința Sa fiecăruia dintre noi”*⁴ spune Sf. Nicolae Velimirovici. În noaptea Învierii omul este chemat de la moarte la viață; el este înzestrat cu puterea biruitoare a luminii necreate și raționale veșnice a lui Hristos împotriva timpului haotic căzut al întinericului, neputinței și dezordinii. Umanitatea noastră restaurată în Hristos Cel înviat se redeschide spre transcendent și eshaton, făcându-se plămadă înspre renaștere, înnoire și transfigurare. Suntem puși din nou în condiția de a putea deveni *fii și fiice*,⁵ copii ai lui Dumnezeu prin har și *“împreună cetățeni cu sfinții și casnici ai lui Dumnezeu.”* (Efeseni 2, 19).

¹ Cântarea a 7-a

² cf. Facere 1, 26 - 27

³ cf. Facere 3, 6 - 10

⁴ *Omiliile la Evangheliile duminicilor și sărbătorilor*. Ed. L'Age d'Homme, Lausanne, Elveția 2016, p 230 – 231

⁵ cf. 2 Corinteni 6, 17 - 18

Ne putem întreba: care este calea prin care putem regăsi vocația noastră primordială? Hristos ni se dăruiește. Dar cum lucrează în noi puterea învierii Lui? În ce fel biruința lui Hristos prin înviere devine biruința noastră? Cum putem redobândi asemănarea cu Ziditorul?

Sf. Vasile cel Mare ne arată dinamica interioară prin care lucrează în om chipul și asemănarea lui Dumnezeu în restaurarea, creșterea și dezvoltarea lui duhovnicească:

“În structura noastră inițială – spune părintele capadocian - cooperează și există venirea noastră întru existență, după chipul lui Dumnezeu. Prin alegerea liberă suntem conformați cu ceea ce este după asemănarea lui Dumnezeu. Și aceasta este în conformitate cu libera alegere: puterea aceasta există în noi, dar noi o actualizăm prin faptele noastre. ... Și dându-ne puterea de a deveni ca Dumnezeu, El ne-a lăsat să fim artizani ai asemănării cu Dumnezeu, astfel încât răsplata pentru lucrare să fie a noastră.”⁶

Sf. Vasile cel Mare vorbește aici despre rearmonizarea lucrării interioare a chipului ca dar al lui Dumnezeu dat omului și asemănării ca asumare responsabilă liberă a acestui dar printr-o *lucrare teandrică* în Biserică.

Sf. Ioan Evanghelistul adaugă două elemente esențiale: *primirea lui Hristos și credința în El*⁷ - care ne ajută să înțelegem felul în care persoana intră în dinamica renașterii în Dumnezeu. *Primirea lui Dumnezeu* restabilește legătura primordială între om și Dumnezeu. Ușile sufletului omenesc se deschid pentru a-L primi pe Ziditorul creației. Bucuria prieteniei cu iz de veșnicie își arată zorile. ‘Răsăritul cel de sus’ își trimite razele spre a spulbera abisul întunericului. *Credința în numele Lui* rămâne elementul de permanență, care ține deschisă posibilitatea înfăptuirii acestui drum în mod autentic. Credința menține rațiunea omului luminată în hotărârile pe care le ia, fiind garanția autenticității lor.

Iată cum înțelege din nou marele capadocian rolul primirii lui Dumnezeu și credinței în El: *“Căci eu am ceea ce este după chip (al lui Dumnezeu) fiind o ființă rațională, dar dobândesc asemănarea (cu Dumnezeu) devenind creștin.”⁸* *Primirea lui Dumnezeu* în cele din urmă înseamnă asumarea liberă a condiției raționale a omului, în timp ce *credința în numele Lui* îl apropie de etosul creștin. Hristos Cel înviat este soluția la problema păcatului și a morții omului.

Omul se înveșmântează în Hristos trăind viața lui Dumnezeu în intimitatea lui profundă. Voia lui Dumnezeu devine voia lui. În felul acesta fiecare persoană renaște nu după modelul unei ideologii umane imanente ci după chipul vieții veșnice inspirate de Duhul Sfânt. Nașterea întru viața cea nouă nu se mai face *“din voie trupească, nici din vrere bărbătească, ci de la Dumnezeu.”* (Ioan 1, 13). Omul își regăsește astfel vocația primordială prin unitatea interioară a duhului și rațiunii reflectată mai departe în faptă.

Iubiții mei,

Suntem în *Anul Omagial al unității de credință și de neam și Anul comemorativ al Făuritorilor Marii Uniri din 1918*. Acest centenar are o valoare simbolică deosebită pentru credincioșii români din cadrul Episcopiei noastre. Credința creștină și Biserica au fost prezente încă de la începuturile formării poporului român și identității noastre creștine prin propovăduirea Sf. Ap. Andrei pe teritoriul Dobrogei de astăzi. Ceea ce a menținut unitatea și conștiința unei obârșii comune de credință și neam au fost credința ortodoxă și Biserica. Etosul comun modelat de acestea a prevalat asupra dificultăților rezultate din poziția geografică, din întâlnirea culturilor latină, greacă și slavă și a tradițiilor ortodoxă, romano-catolică și protestantă. Identitatea și unitatea românească are ca bază ceea ce Părintele Dumitru Stăniloae identifică drept temelie a întregii Biserici Ortodoxe, adică *“pe Însuși Iisus Hristos aflat cu trupul Lui jertfit și înviat în adâncul ei. ... Unitatea Bisericii ... este o unitate de viață ontologic – pnevmatică în Hristos și în Duhul Sfânt.”⁹*

Cu siguranță, momentul de la 1918 a constituit o împlinire și un apogeu. Dar acest *moment al unității de credință și neam* nu ar fost posibil fără sfinți ca: Apostolul Andrei, ocrotitorul României, Efrem sau Teotim episcopi ai Tomisului, Epictet și Astion, Filoftea de la Curtea de Argeș, Ioan Casian, Paisie de la Neamț sau Nicodim de la Tismana, Paraschiva de la Iași sau Teodora de la Sihla, Ghelasie de la Râmeț sau Sava Brancovici; fără domnitori precum: Constantin Brâncoveanu, Neagoe Basarab și Ștefan cel Mare al Moldovei; fără Varlaam și Dosoftei mitropoliți ai Moldovei, Iosif cel Nou al Banatului, Antim Ivireanul și Grigorie Dascălul ai Țării

⁶ *Despre condiția umană.* (Omilia 1.6) St. Vladimir's Seminary Press: Crestwood, New York 2005, p 43 - 44

⁷ cf. Ioan 1, 12

⁸ *ibidem* nota 6

⁹ *Teologia Dogmatică.* (vol 2) Ed. EIBMO: București 2010, p 269 - 270

Românești, Andrei Șaguna al Transilvaniei și mulți alții. Să-i adăugăm aici pe mitropoliții Sofronie al Moldovei și Nifon al Țării Românești, pe episcopul, mitropolitul și primul patriarh al României Mari Miron Cristea și pe regele Ferdinand I. Iată acest nor de mărturisitori care prin credință, trăire și cuvânt au ctitorit și menținut unitatea de credință și neam. În același duh al unității s-au înscris și predecesorii noștri pe continentul nord-American: episcopii Policarp și Andrei, arhiepiscopul Victorin și arhimandritul Vasile Vasilachi, pentru a menționa doar pe câțiva dintre ei. Prin jertfa lor ei s-au asemănat lui Hristos căci "Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, ca sufletul lui să și-l pună pentru prietenii săi." (Ioan 15, 13).

Evenimentul istoric al înființării Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei este pentru noi ocazie reînnoită de sporită misiune și mărturisire în duh apostolic de unitate, sfințenie și sobornicitate. Să luăm exemplul sfinților și trăitorilor pe care i-am pomenit aici căci s-au făcut călăuze sigure și păstrători fideli ai unității de credință și neam, prin furtunile lumii acestea, spre limanul pe care îl urmărim cu toții, adică Împărăția lui Dumnezeu și mântuirea sufletelor noastre.

Să devenim noi înșine mândri purtători ai acestei tradiții vii a unei *Biserici apostolice, prezente și mărturisitoare, a unei Biserici profetice*, inspirată de Duhul Sfânt pentru timpurile noastre.

Cu ocazia Praznicului Învierii Domnului, mulțumim tuturor slujitorilor și ostenitorilor Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei și vă dorim unitate, bucurii duhovnicești, sănătate, pace și binecuvântare întru Iisus Hristos Domnul nostru!

Hristos a înviat!

Al vostru rugător către Domnul,

† IOAN CASIAN

Saint-Hubert/Montreal 2018